

Alles draait om de doorgaande lijn

Hoe gaat het eigenlijk met de kinderen?

De beste manier om samen te werken met de basisschool is ervoor te zorgen dat er een 'doorgaande lijn' is van kinderopvang naar basisschool. Maar hoe doe je dat? Hoe zorg je ervoor dat alle informatie over de kinderen bij jou in de kinderopvang, 'doorwerkt' op de basisschool?

Het makkelijkst is natuurlijk om gewoon met de leerkracht van groep 1 te gaan praten en te vertellen over hoe de kinderen zich bij jou ontwikkeld hebben en wat zij geleerd hebben. Met die wetenschap kan de leerkracht dan verder werken. In de praktijk is dit makkelijker gezegd dan gedaan. Er doemen al snel allerlei vragen op: hoeveel tijd kunnen we aan de overdracht besteden? Doen we een koude (op papier) of een warme overdracht (een persoonlijk gesprek)? Welke informatie is wel en welke is niet zinvol om door te geven? Hoe zit dat met de privacy van de kinderen en die van hun ouders? En hoe zorgen we ervoor dat wat we met de kinderen doen – ons programma of onze methode – aansluit bij dat wat ze op de basisschool met de kinderen doen? In de praktijk van de samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs wordt er van alles uitgeprobeerd. Soms heeft dat veel succes, en soms ook niet. In Eindhoven heeft Korein Kinderopvang gekozen voor een bijzondere weg: zij werken samen met het onderwijs door hetzelfde kindvolgsysteem te gebruiken. Daarvoor koos Korein voor Looqin. Looqin is een kindvolgsysteem met twee bijzonderheden: het is gebaseerd op de ideeën rond 'welbevinden en betrokkenheid' van Ferre Laevers, een Vlaamse hoogleraar die aan de wieg gestaan heeft van het ervaringsgericht onderwijs (zie kader), én het systeem is digitaal. Deze twee eigenschappen maken dat de communicatie over de kinderen tussen pm'ers en leerkrachten eenvoudig, leuk en leerzaam is. Waarom Korein Kinderopvang voor het gezamenlijk kindvolgsysteem voor kinderopvang en onderwijs gekozen heeft, vroeg Wilma Schepers, hoofdredacteur van *Kindcentrum BBMP*, aan Wilma van Esch, directeur pedagogiek van Korein Groep.

Samenwonen en samenwerken

'Korein Kinderopvang werkt al langere tijd op een aantal plaatsen intensief samen met het onderwijs', vertelt Wilma van Esch.

'Onze pm'ers en de leerkrachten van de basisscholen met wie we samenwerken raken steeds meer gemotiveerd om ook inhoudelijk met elkaar op te trekken. Pm'ers ontdekken veel bij kinderen, zien hun ontwikkeling, hebben een goed afgestemd partnerschap met ouders. Het is niet vanzelfsprekend dat die schat aan kennis nog een rol speelt als kinderen naar de basisschool gaan. Gewoon omdat er op een andere manier gevolgd en gekeken wordt. En dat is zeker in een gebouw waarin je samenwoont zonde. Het is veel natuurlijker voor kinderen en het leren verloopt veel soepeler en diepgaander als de aanpak op elkaar afgestemd is en voortbouwt op eerdere ontwikkelingsstappen.

In mijn vorige baan heb ik veel in en voor het onderwijs gewerkt vanuit het gedachtegoed van het ervaringsgericht onderwijs en welbevinden en betrokkenheid. Daar heb ik gemerkt dat als de kinderopvang en het onderwijs samenwerken vanuit een gedeelde visie op hoe kinderen zich ontwikkelen, de medewerkers dezelfde taal spreken zodra zij het over de kinderen hebben. Ze begrijpen elkaar gewoon! En dat maakt het inhoudelijk samenwerken een stuk makkelijker.'

Dezelfde taal spreken

'Korein Kinderopvang wil daarom dus in de samenwerking met onderwijs een gezamenlijke taal om over de kinderen te kunnen praten. Die taal hebben we gevonden in het gedachtegoed over welbevinden en betrokkenheid en daar past Looqin bij, het digitale kindvolgsysteem voor kinderopvang en onderwijs. Om Looqin geschikt te maken voor de kinderopvang, werken we samen met het expertisecentrum voor ervaringsgericht onderwijs van de Universiteit van Leuven en het adviesbureau Onderwijs Maak Je Samen. Het mooie van werken met 'welbevinden en betrokkenheid' vind ik dat pm'ers en medewerkers zich vooral bezighouden met de vragen

"Hoe gaat het met dit kind, zit het goed in zijn vel?" en "Heeft dit kind plezier in de activiteiten die wij aanbieden zodat het ervan leert?" Het volgen van kinderen met behulp van testjes (dit kind kan al wel of nog niet op één been staan of dit kind spreekt al wel of nog niet met drie-woorden-zinnetjes) wordt dan minder belangrijk omdat leren en ontwikkelen vanzelf gaan als een kind zich goed voelt en helemaal op kan gaan in zijn spel. Mijn ervaring is dat leerkrachten blij zijn als ze kunnen werken met welbevinden en betrokkenheid. Ze zeggen me wel eens: "Eindelijk kunnen we weer bezig zijn met de kinderen en niet met het invullen van scoringslijstjes." Leerkrachten worden soms helemaal gek van alle lijstjes die ze moeten invullen en resultaten die ze moeten registreren. Het gebruik van Looqin vraagt niet zoveel tijd en daardoor is er meer tijd voor het werk waar het om gaat: het samen bespreken van de resultaten.'

Het gesprek

'De kern van werken met welbevinden en betrokkenheid is het gezamenlijke gesprek over het kind. Daarbij zijn de vragenlijsten van Looqin een hulpmiddel. Deze vragenlijsten schetsen een beeld van hoe het met een kind gaat en hoe het in zijn ontwikkeling staat. Looqin tekent als het ware een portret van een kind waar de volwassenen samen over praten. (*) Die volwassenen kunnen de pm'er en de leerkracht zijn en ook de ouder van een kind. Looqin geeft dan ook heel praktische handvatten voor het oudergesprek. Tot slot wil ik nog graag benoemen dat het werken vanuit welbevinden en betrokkenheid maakt dat ouders, pm'ers en leerkrachten heel makkelijk iets kunnen doen als zij zien dat een kind minder goed in zijn vel zit of minder plezier heeft in zijn spel. Op de vraag hoe we ervoor kunnen zorgen dat dit kind zich prettiger voelt, of dat het meer plezier heeft in zijn spel, is immers best makkelijk iets te bedenken. Bovendien is er vanuit het ervaringsgericht onderwijs –

waar al 25 jaar gewerkt wordt met welbevinden en betrokkenheid – een database met hele praktische tips ontwikkeld. Die database is via Looqin meteen te raadplegen.'

(*) Sommige lezers kunnen in dit artikel het werken met het kindvolgsysteem 'Mijn Portret' herkennen. Mijn Portret is het oorspronkelijke 'papier' kindvolgsysteem dat ontwikkeld werd voor het werken met welbevinden en betrokkenheid. ◀

Meer weten

Over welbevinden en betrokkenheid is veel meer te vertellen dan we in dit korte artikel konden doen. Ben je nieuwsgierig geworden, dan is er op internet veel informatie te vinden. Heel mooi zijn de filmpjes op YouTube waarop Ferre Laevers vertelt over zijn visie. Kijk bijvoorbeeld op: www.youtube.com/watch?v=VETVrolb1MQ&list=PLyPOMtIIWKpjsOzdU6MRCZfboUh5Hh_j7 Kijk voor meer informatie over het kindvolgsysteem op www.looqin.nl

Ervaringsgericht onderwijs

Dit onderwijsconcept gaat uit van betrokkenheid en het welbevinden van kinderen. De gedachte daarachter is dat kinderen een optimale ontwikkeling doormaken als ze betrokken werken en met plezier naar school gaan. De grondlegger van dit concept is Ferre Laevers. Ervaringsgericht onderwijs houdt zich niet zozeer bezig met het eindproduct, maar veel meer met het proces dat zich afspeelt in de kinderen en in de groep. www.ervaringsgerichtonderwijs.nl/actueel/wat-is-ego/